

Képviselő-testületi előterjesztés

Előterjesztő: Kiss Attila *polgármester*

Tárgy: Tájékoztató a Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedési tervének végrehajtásáról - A fogyatékkal élő városi felmérése

Ügyintéző: Dr. Molnár Szabolcs János

Iktatószám: - /2024.

Melléklet: db jelentés

Feladatot jelent: Hatósági Osztály

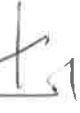
Véleményező bizottság: Jogi, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottság
Oktatási és Művelődési Bizottság
Népjóléti, Ifjúsági és Sport Bizottság

Bizottsági elnök: Leleszné Sveda Klára
Czeplédi János

Egyéb véleményező szerv: -

Törvényességi véleményezésre benyújtás időpontja: 2024. március 21.

Törvényességi ellenőrzést végezte: Dr. Kovács Erzsébet *osztályvezető*

Látta: Koláné Dr. Markó Judit *jegyző*

Egyéb meghívottak:

Nyilvános ülés/Zárt ülés

**Hajdúböszörmény Város
POLGÁRMESTERÉTŐL**

4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 1.

(52) 563-259

www.hajduboszormeny.hu

Tisztelt Képviselő-testület!

Hajdúböszörmény Város Önkormányzat Képviselő-testülete 244/2022. (X.27.) Önk. számú határozatával elfogadta a 2022-2027. közötti időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot (a továbbiakban: HEP). A HEP – többek között – intézkedési tervet is tartalmaz.

Az Esélyegyenlőségi Munkacsoport dr. Nagy Imre önkormányzati képviselő, munkacsoport elnöke vezetésével 2023 októberében a HEP Intézkedési Tervében előírtak alapján már megkezdte a fogyatékossgal élők városi felmérését.

Dr. Nagy Imre elnök úr részben személyesen, valamint a Polgármesteri Hivatal Hatósági Osztályának közreműködésével több helyi és debreceni intézménnyel is felvette a kapcsolatot statisztikai adatszolgáltatás céljából.

Jelen előterjesztés a beérkezett statisztikai adatokat összesíti és mutatja be a Képviselő-testületnek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, az előterjesztést megtárgyalni, a határozati javaslatot szíveskedjen elfogadni. A határozati javaslat elfogadása egyszerű többséget igényel.

HATÁROZATI JAVASLAT

Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) kormányrendelet, Hajdúböszörmény Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 20/2007. (IV.26.) önkormányzati rendelet szabályai alapján megtárgyalta a **„Tájékoztató a Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedési tervének végrehajtásáról – A fogyatékossgal élők városi felmérése”** című előterjesztést és a tájékoztatót elfogadja.

1. A Képviselő-testület az Esélyteremtő Munkacsoport által készített tájékoztatót elfogadja.
2. A Képviselő-testület megköszöni az Esélyteremtő Munkacsoport elnökének és tagjainak áldozatkész munkáját.

Határidő: 2024. március 27.

Felelős: a HEP intézkedési tervében meghatározott felelősök

Hajdúböszörmény, 2024. március 21.

Kiss Attila
polgármester

Fogyatékkal élőkre vonatkozó adatgyűjtés

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata

ESÉLYTEREMTŐ MUNKACSOPORT

A 321/2011. (XII.27.) Kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően 2022. évben Hajdúböszörmény Város Önkormányzata új Helyi Esélyegyenlőségi Programot (HEP) dolgozott ki, melyet a 244/2022.(X.27.) Önk. határozattal fogadott el 2022-2027 évekre vonatkozóan. A helyzetértékelés elsődleges lépése a településen élő hátrányos helyzetű csoportok teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóinak feltárása, az adott település esélyegyenlőségi problémáinak feltérképezése.

Az Önkormányzat megbízásának megfelelően az Esélyteremtési Munkacsoport készítette elő a megvitatásra, elfogadásra, feladatok meghatározására vonatkozó említett dokumentumot.

Az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) többek között meghatározta a fogyatékkal élőkre vonatkozó adatgyűjtést.

Első lépésként az Esélyteremtő Munkacsoport célul tűzte ki a hajdúböszörményi lakóhellyel rendelkező fogyatékos személyek számának felmérését, az alábbiak szerint:

- oktatási-nevelési intézményben tanuló fogyatékossgal élők száma, fogyatékoságának típusa (adatszolgáltató intézmény: Dr. Molnár István EGYMI, Bárczi Gusztáv EGYMI), Hajdú-Bihar Vármegyei Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Kollégium (Debrecen, Lóverseny u. 3.), Hallássérültek EGYMI és Kollégium.
- szociális alap-, és szakellátást igénybe vevő fogyatékossgal élő személyek száma, fogyatékoságának típusa (adatszolgáltató intézmény: Szociális Szolgáltatási Központ, Fehér Bot Alapítvány, Kálvin János Református Szociális Szolgáltató Központ, Baptista Tevékeny Szeretet Misszió)

A felmérés során a fogyatékossg típusának meghatározása tekintetében a jogszabályi meghatározásokat vettük alapul (141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §):

- látási fogyatékos személyek

- hallási fogyatékos személyek
- értelmi fogyatékos személyek
- autizmus spektrumzavarral élő személyek
- mozgás fogyatékos személyek
- halmozottan fogyatékos személyek
- egyéb fogyatékossgal élő személyek (kromoszóma rendellenesség, pervazív fejlődési zavar)

A rendelkezésre álló adatok a jelenleg köznevelésben résztvevő tanulók, és a szociális szolgáltatást igénybe vevők statisztikai adatait tartalmazzák, amelyben nem jelenik meg a település teljes fogyatékossgal élő lakossága.

Statisztikailag pontos adatgyűjtésre az Európai Unió egységes adatvédelmi szabályzatának betartása mellett a munkacsoportnak nincsen lehetősége, ezért a 321/2011. (XII.27.) Kormányrendelet ajánlása alapján az alábbi módon kívánunk eljárni:

- Központi Statisztikai Hivatal rendelkezésére álló nyilvántartások hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra vonatkozó aktuális anonimizált adatainak lekérdezése
- Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság (TEF) mentorainak bevonása (a szolgáltatás ingyenesen hozzáférhető a települési önkormányzatok számára).
- A városban működő – e témával foglalkozó – intézmények és szervezetek vonatkozó adatainak lekérdezése, helyszíni megkeresése.

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A településen élő fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a statisztikai adatgyűjtést követően kerül majd sor az intézkedési terv lépéseinek meghatározására, a jogok, és érintett területek tekintetében.

A fogyatékos személyeket megillető jogok területei:

- Település környezete (épített környezet, akadálymentesítés)
- Kommunikáció (infokommunikáció, személyi segítség)
- Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés
- Támogató szolgálat, segédeszköz

Az esélyegyenlőség célterületei:

- Egészségügy
- Oktatás, képzés
- Foglalkoztatás
- Közösségbe fogadás, önálló életvitel (támogatott lakhatás)
- Kultúra, sport
-

Dr. Molnár István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános és Készségfejlesztő Iskola, Kollégium (Hb. Radnóti u. 5.)

Hajdúböszörményben a segítségre szorulókat ellátásában ez a legnagyobb, legkomplexebb intézmény. Alapműködésük az Európai Unió és a hazai társadalom elvárásait tükröző 2003. évi CXXV. törvényen – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról – alapul.

Általános céljaik, etikai elveik között szerepel:

- Alakítsuk ki a megkülönböztetés tilalmát.
- Tartsuk tiszteletben az emberi méltóságot, a társadalmi szolidaritást.
- Legyen biztosítva az egyenlő bánásmód.
- Legyen biztosított az intézmény szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférés lehetőségeinek kialakítása.
- Valósuljanak meg az esélyteremtés és a hátránykompenzációs tevékenységek.

Az intézményünk kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat lát el. 2017 szeptemberétől már egységes gyógypedagógiai módszertani intézményként feladataink közé tartozik a közép súlyos értelmi fogyatékkal élő gyermekek és tanulók, az autizmus spektrumzavarral élő tanulók, a súlyos és halmozott fogyatékkal élő tanulók, az enyhe értelmi fogyatékkal élő tanulók, valamint az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű tanulók, fiatalok ellátása utazó gyógypedagógusi hálózat működtetésével, továbbá kollégiumi ellátás biztosítása.

A nemzeti köznevelési törvény fogalmi rendszerét alkalmazva többcélú, közös igazgatású intézmény.

Intézményi egységeik: Óvoda, Általános iskola, Fejlesztő nevelés-oktatás, Utazó gyógypedagógiai- konduktori hálózat hálózat, Készségfejlesztő iskola, Kollégium

A szakmai alapidokumentum szerint az intézménybe felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

Óvoda	26 fő
Általános iskola	206 fő
Készségfejlesztő iskola	52 fő
Fejlesztő nevelés-oktatás	20 fő
Kollégium	72 fő

Az intézmény gyermeklétszáma: 183 fő.

Ebből a létszámból a legutóbbi vizsgálat (2023. október) alapján

- hátrányos helyzetű: 11 fő (6%)

- halmozottan hátrányos helyzetű: 69 fő (37%)

Intézményünk gyermekeinek csaknem 43%-a küzd valamilyen hátránnyal.

Főállású pedagógusok száma:		54
Az intézménybe járó óvodás gyermekek száma		22
Ebből	Hátrányos helyzetű (HH)* óvodás gyermekek száma:	-
	Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)** óvodás gyermekek száma:	3
Sajátos nevelési igényű (SNI)*** óvodás gyermekek száma		22
Ebből	Integráltan	-
	gyógypedagógiai csoportban	22
Az intézménybe járó tanulók száma:		161
Ebből	HH tanulók száma	10
	HHH tanulók száma	65
Az intézménybe járó egyéni munkarend szerint tanulók száma:		9
Az intézménybe járó tanulók sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók száma		161
Ebből	Integrált oktatásban részesül	-
	gyógypedagógiai tagozaton tanul	161
Más település(ek)ről bejáró tanulók száma:		74
Ebből	HH	2
	HHH	14
	SNI	74

* a továbbiakban HH

** a továbbiakban HHH

*** a továbbiakban SNI

Összességében az intézménybe 71 hajdúböszörményi lakóhelyű SNI gyerek jár. Ebből 53 fő általános iskolai (1-8 évfolyam), 10 fő készségfejlesztő iskola (9-12 évfolyam), 8 fő óvodai osztályban tanul.

Az utazó gyógypedagógiai hálózat által ellátott 45 fő hajdúböszörményi lakóhelyű SNI tanuló, mind általános iskolás.

Szervezeti együttműködések:

Szervezetek, intézmények	Együttműködés jellege		
	Rendszeres kapcsolat	Alkalmi találkozók	Nincs kapcsolat
Civil szervezetek			
Baptista Tevékeny Szeretet Misszió		X	
Csupaszív Közösség Hajdúböszörmény			
ÉFOÉSZ		X	
MAGYE		X	
Gyermekeinkért Egyesület		X	
SANSZ Alapítvány	X		
Fehér Bot Alapítvány		X	
“Érted teszem!” Alapítvány		X	
Hajdúböszörményi Tanoda	X		
Hendicepes gyerekeket segítő egyesület	X		

Debreceni Bárczi Gusztáv Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium (Debrecen, Budai Ézsiás u. 2.)

Az intézmény tájékoztatása alapján **5 fő hajdúböszörményi fiú** veszi igénybe a szolgáltatást.

Életkor: 15 éves: 1 fő, 16 éves: 3 fő, 22 éves: 1 fő.

Fogyatékoság típusa és mértéke:

- tanulásban akadályozott, enyhén értelmi fogyatékos: 3 fő
- értelmileg akadályozott, középsúlyoson értelmi fogyatékos: 1 fő
- fejlesztő nevelés-oktatás, súlyos értelmi fogyatékos: 1 fő

Hallássérültek Egységes Módszertani Intézménye, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium (Debrecen, Széchenyi u. 60.)

Az intézmény szolgáltatásait 9 bőszőrményi fiatal veszi igénybe:

- fiú, 11 éves, 3. osztályos, egyéb pszichés fejlődési zavar
- lány, 13 éves, 5. osztályos, érzékszervi fogyatékos-nagyothalló
- fiú, 14 éves, 6. osztályos, halmozottan fogyatékos (enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos, hallási fogyatékos)
- lány, 14 éves, 6. osztályos, kevert specifikus fejlődési zavar
- lány, 15 éves, 7. osztályos, kevert specifikus fejlődési zavar
- fiú, 14 éves, 7. osztályos, érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos-súlyos fokú nagyothalló
- lány, 4 éves, óvodás, érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos siket
- fiú, 6 éves, óvodás, egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási zavar), kevert specifikus fejlődési zavar, a kifejező beszéd zavara
- lány, 10 éves, 2. osztályos, egyéb pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási zavar), kevert specifikus fejlődési zavar

Hajdú-Bihar Vármegyei Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Kollégium (Debrecen, Lóverseny u. 3.),

Az intézmény szolgáltatását 1 bőszőrményi fiatal veszi igénybe. 16 éves, 7. osztályos, látási fogyatékos-aliglátó.

Sajátos nevelést igénylő gyermekek, tanulók száma fogyatékoság típusa szerinti bontásban a hajdúbőszőrményi köznevelési intézményekben

Fentartótól független 5 óvoda, 6 általános iskola. és 1 gyógyped-módszertani iskola adatai.

Forrás: 2022. októberi köznevelési statisztika. Lekérdezés 2023. év. Ezen adatok a mellékletben lévő 1. sz. táblázatban láthatóak.

Fehér Bot Alapítvány által fenntartott Észak-Hajdúsági Támogató Szolgálat Hajdúbőszőrményben

Életkor	Nő	Férfi
0-5	0	1
6-13	1	2
14-17	2	6
18-39	6	6
40-59	12	7
60-64	2	0
65-69	3	2
70-74	5	1
75-79	4	1
80-89	4	4
90-X	1	0
Összesen	40	30
	70 fő	

Fogyatékoság szerinti megosztás:

Látássérült: 37 fő

Mozgássérült: 14 fő

Értelmi sérült: 11 fő

Autista: 4 fő

Hallássérült: 1 fő

Halmazottan fogyatékkal élő: 1 fő

Egyéb fogyatékkal élő: 2 fő

Szociális Szolgáltató Központ (Hb, II. Rákóczi Ferenc u. 42.)

Szociális Szolgáltatási Központ Fogyatékos Személyek Nappali Ellátása (Hajdúböszörmény, II. Rákóczi F. u. 42.) szolgáltatást 2024. évben 18 fő fogyatékkal élő személy veszi igénybe.

Statisztikai adatok:

✓ Nemek szerint:

- férfi: 11 fő
- Nő: 7 fő

✓ Életkori megoszlás:

- 18-39 év: 11 fő
-
- 40-59 év: 7 fő

✓ Fogyatékoság típusa szerinti megoszlás:

- értelmi fogyatékos:
 - enyhe értelmi fogyatékos: 2 fő
 - közép súlyos értelmi fogyatékos: 7 fő
 - súlyos értelmi fogyatékos: 2 fő
 (2 fő értelmi fogyatékos személy esetében mozgássérülés is társul)
- autista: 7 fő

Baptista Tevékeny Szeretet Misszió (BTESZ)

A BTESZ fenntartásában működő Tevékeny Gondozási Szolgálat (4220 Hajdúböszörmény, Iskola utca 9.) elnevezésű székhely intézmény fogyatékossgal élő személyek számára alap és szakellátást is biztosít, az alábbiak szerint:

I., Tevékeny Gondozási Szolgálat -fogyatékos személyek nappali ellátása

Ellátható személyek száma: 25 fő (betöltött férőhelyek száma 23- valamennyi hajdúböszörményi lakos)

Intézmény címe: 4220 Hajdúböszörmény, Iskola utca 9.

Ellátási terület: Hajdú-Bihar vármegye közigazgatási területe

II., Csupaszív Község Hajdúböszörmény - fogyatékos személyek nappali ellátása

Ellátható személyek száma: 24 fő (betöltött férőhelyek száma 2- hajdúböszörményi lakosok)

Telephely címe: 4220 Hajdúböszörmény, Dorogi u. 8.

Ellátási terület: Hajdú-Bihar vármegye közigazgatási területe

III., Csupaszív Község Hajdúböszörmény - támogató szolgáltatás

Befogadott mutatószám: 30.000 feladategység

Telephely címe: 4220 Hajdúböszörmény, Dorogi u. 8.

Ellátási terület: Hajdúböszörményi járás, Balmazújvárosi járás, Debreceni járás, Hajdúnánási járás

IV., Csupaszív Község Hajdúböszörmény - támogatott lakhatás

Ellátható személyek száma: 24 fő (betöltött férőhelyek száma 2 - hajdúböszörményi lakosok)

Lakhatás céljára szolgáló ingatlanok címe: 4220 Hajdúböszörmény, Bethlen utca 3.

4220 Hajdúböszörmény, Március 15. utca 5.

4220 Hajdúböszörmény, Mester utca 21.

Ellátási terület: országos

A Tevékeny Gondozási Szolgálat nappali ellátását jelenleg 23 fő veszi igénybe. Az igénybe vevők fogyatékoságának jellege, mértéke, illetve az életkori megoszlás is változatos képet mutat.

Fogyatékoság jellege szerinti megoszlás
Halmazott fogyatékosággal él: 5 fő
Mozgásszervi fogyatékosággal él: 5 fő
Látás fogyatékosággal él: 3 fő
Értelmi fogyatékosággal él: 5 fő
Hallás fogyatékosággal él: 0 fő
Autizmus spektrumzavarral él: 3 fő
Kromoszóma rendellenességgel él: 2 fő
Összesen: 23 fő

Fogyatékoság mértéke szerinti megoszlás
Súlyos fogyatékosággal él: 15 fő, ebből halmazott: 5 fő
Középsúlyos fogyatékosággal él: 5 fő
Enyhe fogyatékosággal él: 3 fő
Összesen: 23 fő

Átlagéletkor: 30,5 év

A II., III., és IV. pontban ismertetett szolgáltatások érvényes szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéssel rendelkeznek, azonban a férőhelyek feltöltése még folyamatban van. A jelenlegi 2 lakó mellett 16 fő várja a beköltözést az elkövetkezendő napokban.

Szolgáltatásunkat a mozgásfogyatékosággal-, értelmi fogyatékosággal-, hallássérültséggel-, látássérültséggel-, mozgáskorlátozottsággal-, valamint autizmus spektrumzavarral élő

személyek részére biztosítjuk, akik enyhe, közép súlyos, súlyos/halmozott fogyatékkal élnek, 18. életévüket betöltötték, és részben vagy teljesen önállóak, társaikra nézve veszélyes magatartást nem tanúsítanak.

A Baptista Tevékeny Szeretet Misszió kiemelt célja és feladata, hogy a fogyatékkal élők lehető legteljesebb társadalmi részvételét lehetővé tegye, és erősítse az integrációt helyi és társadalmi szinten egyaránt, illetve konkrét lépéseket tegyen a sérülékeny és kiszolgáltatott célcsoport szükségleteire alapozva a szociális ellátásokhoz való hozzáférés javításáért.

Szolgáltatásaink biztosítása során kiemelten fontosnak tartjuk, az önrendelkezést, az egyenlő esélyű hozzáférést elvét, a normalizációt, és a participációt. Mindezt komplex szolgáltatási rendszerünk biztosításán keresztül, modern, és kiemelkedő tárgyi feltételekkel rendelkező intézményeinkben tesszük. Munkatársaink 100%-a szakképzettséggel rendelkezik.

Kálvin János Református Szociális Szolgáltató Központ (Hb. Budai Nagy Antal u. 82.)

A Központ létrehozásának és működtetésének célja, elsősorban Hajdúböszörmény település időskorú, fogyatékos, lelki, szociális és egészségi okok miatt rászoruló lakosainak személyes gondoskodást nyújtó ellátások biztosítása, alap- és szakosított ellátási forma keretében.

A magas minőségű szolgáltatások célja, a speciális szükségletekkel rendelkező, idős, fogyatékos személyek önrendelkezésen alapuló, önálló életvitelének megkönnyítése.

Jelenleg hat szolgáltatási területen tevékenykednek:

- Szociális étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Idősek nappali ellátása
- Fogyatékosok nappali ellátása
- Idősek bentlakásos ellátása
- Fogyatékosok ápoló gondozó célú lakóotthona

A fogyatékosok nappali ellátásában feladatuk:

A saját otthonában élő, önmagáról való gondoskodásra részben képes, felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személy intézményi napközbeni ellátásának biztosítása elsősorban Hajdúböszörményben és vonzáskörzetében.

1 fő diplomás terápiás munkatárs és 2 fő szociális gondozó dolgozik ezen a területen.

Ellátottak száma: 8 fő (helyi 7 fő)

Fogyatékosok ápoló gondozó célú lakóotthona feladata:

A lakóotthon olyan nyolc-tizenkettő, a külön jogszabályban meghatározott esetben tizennégy pszichiátriai beteget vagy fogyatékos személyt - ideértve az autista személyeket is -, illetőleg szenvedélybeteget befogadó intézmény.

Lakóotthonunk **12 enyhe, illetve középsúlyos, súlyos értelmi fogyatékos** ellátottról gondoskodik.

XXXXXX

Az anyag összeállításában közreműködtek az Esélyteremtő Munkacsoport tagjai. Külső szakértőként segítséget nyújtott Germán Gabriella (BTESZ). Munkánkat a Polgármesteri Hivatal részéről dr. Molnár Szabolcs jogi ügyintéző segítette.

Dr. Nagy Imre
a munkacsoport elnöke

**A ELTE BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI KAR ÁLTAL KIADOTT FOGYATÉKOSSÁGGAL
KAPCSOLATOS HELYES NYELVHASZNÁLATOT ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT**

Fogyatékos ember/gyermek/személy (minden esetben főnévvel kiegészítve a melléknevet)

Fogyatékosággal élő ember/gyermek/személy (minden esetben főnévvel kiegészítve a melléknevet)

Fenti kifejezések bátran használhatóak, használatuk nem sértő, vagy pejoratív.

Kerülendő a fogyatékkal élő kifejezés, illetve a rövidítések.

HELYTELEN	HELYES
érzékenyítés	szemléletformálás, attitűdformálás
fogyatékos, fogyatékkal élő	fogyatékos ember/személy/gyermek fogyatékosággal élő ember/személy/gyermek
sérült, beteg	nevezzük meg fogyatékosági típusát és mindig jelöljük a személyi státuszt, pl. hallássérült ember
egészséges gyermek/ember	típusos fejlődésű személy/ember/gyermek vagy neurotípusos személy
SNI-s	sajátos nevelési igényű gyermek azaz SNI gyermek
BTMN-es	beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel élő gyermek
tolószék	kerekesszék
szellemi fogyatékos/sérült mentálisan sérült	értelmi fogyatékos személy/ember/gyermek intellektuális képességzavarban érintett személy/ember/gyermek
értelmi fogyatékos	értelmi fogyatékos ember/személy/gyermek értelmi fogyatékosággal élő ember/személy/gyermek értelmileg akadályozott ember/személy/egyén
tanulásban akadályozott	tanulásban akadályozott ember/személy/gyermek (tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutató személyek)
autizmus	autizmus spektrum zavar
autista	autizmus spektrum zavarban érintett ember/személy/gyermek autizmussal élő ember/személy/gyermek
vak, látássérült, gyengénlátó	vak ember/személy/gyermek látássérült ember/személy/gyermek gyengénlátó ember/személy/gyermek
süket, nagyothalló, hallássérült	süket ember/személy/gyermek nagyothalló ember/személy/gyermek hallássérült ember/személy/gyermek
mozgássérült	mozgássérült ember/személy/gyermek mozgáskorlátozott ember/személy/gyermek
csonka	végtaghiánnyal élő személy
pszichiátriai beteg	pszichoszociális fogyatékoságban érintett személy

